

Podcastin pituus: 32:46

Haastattelija: Outi Luova

Haastateltava: Mikael Mattlin, Lauri Paltemaa, Juha Vuori

[00:02]

Asiantuntijat ajankohtaista asiaa Aasiasta.

[00:09]

O: Tervetuloa Turun yliopiston Itä-Aasian tutkimus- ja koulutuskeskuksen podcast-sarjaan Asiantuntijat. Tämä lyhyt neljän episodin podcast-sarja on pohjautunut keväällä julkaistuun kirjaan Kiinan poliittinen järjestelmä-kirjaan ja tarkoituksena oli, että tässä viimeisessä jaksossa kirjan kaikki kolme kirjoittajaa vastaavat kuuntelijoiden lähettämiin kysymyksiin ja että keskustelisimme Kiinan ulkopoliitikasta. Emme saaneet kysymyksiä takarajaan mennessä ja Kiinassa viime loppuviikosta alkaneet protestit ovat niin poikkeuksellisia, että päätimme muuttaa aihetta ja keskustella tällä kertaa pelkästään protesteista ja niiden seurauksista. Mukana ovat Kiinan poliittinen järjestelmä kirjan kirjoittajat eli Suomen johtavat Kiinan politiikan asiantuntijat.

Mikael Mattlin joka on tutkimusprofessorina ulkopoliittisessa instituutissa, professori Lauri Paltemaa Turun yliopiston Itä-Aasian tutkimus- ja koulutuskeskuksen johtaja sekä Juha Vuori, kansainvälisen politiikan professori Tampereen yliopistolta. olen Outi Luova, Turun yliopiston Itä-Aasian tutkimus- ja koulutuskeskuksen Kiina tutkimuksen yliopistolehtori. Tämän hetkiset protestit saivat alkunsa kun Länsi Kiinassa Uygurien autonomisella alueella Ürümchissa kerrostalossa syttyi tulipalo ja asukkaat eivät päässeet poistumaan asunnoistaan koska ne olivat lukittu ulkoapäin jotta karanteeniin asetetut talon asukkaat eivät pääsisi ulos. Sosiaalisessa mediassa jaettiin videoita, joissa asukkaat huusivat "Tulkaa avaamaan ovet, pelastakaa meidät". Kymmenen ihmistä kuoli Kiinan tiukan nolla COVID-politiikan seurauksena. Tämä oli viimeinen pisara, joka mursi monien kiinalaisten tyytymättömyyden padon. Erityisesti suurkaupungeissa asukkaat ovat joutuneet elämään tiukkojen liikkumisrajoitusten kanssa jo kolme vuotta, joutuneet kärsimään ulkonaliikkumiskielloista ja lopuksi luultavasti juuri ahdistus siitä, että jos omassa talossa puhkeaa tulipalo asuinalueen sulun aikana, pelastautumisen mahdollisuutta ei ole koska ovet ovat suljettu ulkoapäin. 24. marraskuuta sattuneen tulipalon jälkeen useassa Kiinan kaupungissa puhkesi protesteja, protestit sinänsä ei ole mitään poikkeuksellista Kiinassa, niitä tapahtuu Kiinassa satoja päivittäin ja ensimmäinen kysymykseni onkin, miksi tämän hetken protestit ovat erilaisia aiemmista?

Ja jos annetaan puheenvuoro ensin Juha Vuorelle, joka ei ole aiemmin ollut äänessä näissä podcasteissa.

[02:17]

J: Joo, siis tosiaan protesteja Kiinassa tapahtuu yhtenä ja niitä voidaan luokitella eri tavoin eli tämä on tällainen ikään kuin yksilön protesti, jossa ehkä lähdetään jostain yksittäisen henkilön kokemasta

vääryydestä liikkeelle, sitä kollektiivista protestointia jossa sitten on enemmän ihmisiä mukana ja sitten on myös sekä protestiliikkeet ja nämä protestit tässä nyt ikään kuin menevät keskimmäiseen kategoriaan eli kyseessä on kollektiivinen protestointi, tai ei ainakaan vielä toistaiseksi ole havaittavissa että tästä olisi muodostumassa protestiliikettä tai sitä ohjaisi jokin tietty liike joka olisi käynnistänyt nämä protestit. Se mikä tästä ehkä tekee nyt poikkeuksellista on se, että tätä tapahtuu nyt, ikään kuin saman teeman ympäriltä useassa paikassa Kiinaa. Ja usein protestien, mikäli ne tapahtuu paikallisella tasolla, niiden annetaan usein tapahtua ja ne kohdistuu ikään kuin paikallisen hallinnon kysymyksiin tai johonkin tällaisiin mutta mikäli protestiliike tai kollektiivinen protestointi on niin kuin siirtynyt provinssi-tason yli, niin silloin siihen usein puututaan herkemmin ja nyt on nähtävissä että tästä samasta teemasta samaan aikaan useissa kiinalaisissa suurkaupungeissa eri piirikunnissa on saman teeman protestointia ja siellä myös esiintyy sitten sen lisäksi että kritisoidaan tätä koronasulkua, niin on myös ainakin kansainvälisessä mediassa nostettu esiin että siellä myös kritisoidaan suoraan Xi Jinpingiä ja vaaditaan sananvapautta ja tällaisia. Eli se tekee myös tästä tietyllä tavalla sensitiivisemmän aiheen protestille. Nämä ehkä ainakin mitä itselle tulee mieleen on tässä mitkä tästä protestista tekee nyt erityislaatuista.

[04:15]

O: Joo, ja jos Mikael Mattlin jatkaa tästä.

[04:19]

M: Joo, tota tämä on tavallaan tämmöinen vähän klassinen ongelma kun valtaa keskitetään kovin paljon ja ja niin kuin Kiinassa on tehty viime aikoina, ei vain puolueelle vaan puolueen sisällä myös sinne ihan ylimmälle johdolle niin, taisi olla jo Alexis de Tocqueville, joka aikoinaan puhui siitä että tämmöinen hyvin tiukasti keskushallinta tavallaan ottaa vallan itselleen mutta se johtaa sitten siihen että myös niin kuin tavallaan kaikki ongelmat sitten ovat siellä samalla kontolla ja myöhemmin Zygmunt Bauman tuossa taisi vähän vastaavalla tavalla sanoa että kun siellä on se tavallaan tämmöisiä niin kuin kaikkivoipaisuuteen pyrkivää valta tai semmoisen kuvan itsestään antava valta niin kaikki nämä ongelmat myös sitten tuodaan sen vallan niin kuin tavallaan verannalle sitten kun tai oven eteen silloin kun on jotain huolia ja tässä nyt mahdollisesti tämmöinen ilmiö käynnissä kanssa että vaikka se, ehkä se ensimmäinen ja pääasiallinen syy on tässä nyt tämä tiukka nolla koronalinja niin sitten on paljon muutakin protestoinnin aihetta, vaikkapa nuorisotyöttömyys tai sen tyyppiset aiheet jotka niin kuin sitten yhdistyi siihen ja kuten Juha tuossa sanoi niin esimerkiksi sananvapaus ja tämmöiset asiat, sensuuri tullut mukaan tähän keskusteluun myös ja esiintyi siellä niin kuin vaatimuksissa tai iskulauseissa heitetty ainakin tällaisia ilmoille.

[05:51]

O: Lauri, onko sulla tähän lisättävää vielä?

[05:55]

L: Joo siis sekä Juha että Mikael on todennut aika hyvin tai yhdyn heidän näkemykseensä tässä, ja ainakin lisätä sen, että nämä prosessit jotka nyt on syntyneet, niin näiden erikoisuus on juuri siinä, että nämä koskettaa näiden, näiden syy koskettaa kaikkia kiinalaisia. Meillä on, niin kuin sanottiin jo, että Kiinassahan on paljon erilaisia mielenilmauksia ja protesteja ja jopa mellakoita, mutta useimmiten syynä on vaikka se että työläiset ei saa palkkaansa tai joku viranomainen takavarikoi

maanviljelijöiden maita tai tällaista, ne on paikallisia. Ja muita kiinalaisia ei ehkä kauheasti paljon kiinnosta jos jossain muussa maakunnassa jossain tehdastyöläiset ei saa palkkojaan, mutta nyt ollaan tilanteessa kuvainnollisesti jossa kukaan ei saa palkkaansa, ja tämä tilanne on sellainen että koskettaa kaikkia potentiaalisesti kuka tahansa voi joutua lukituksi kolmeksi kuukaudeksi sinne kotiinsa ja sitten palaa siinä tulipalossa kun kukaan ei tule avaamaan sitä ulkoa auki sitä ovea ja se tekee tästä, protestien aiheen joka tietysti on tämä tiukka COVID-linja ja koronavastainen linja niin se tekee tästä näin niin kuin jaetun, yhteisesti jaetun ongelman ja se myös selvästi näkyy näissä protesteissa että kun tulee tällainen laukaiseva tapahtuma niin kuin tässä tapauksessa tämä Ürümchin palo, niin sitten pääsee ilmoille se yleinen turhautuminen tätä harjoitettua politiikkaa mutta myös poliittista järjestelmää kohtaan koska tässä selvästi monet, ei kaikki mutta monet vetää yhtäsuuruusmerkkejä politiikan ja politiikan harjoittajan välillä.

[07:37]

O: Joo Mikael, sinulla on jotain lisättävää?

[07:40]

M: No tavallaan silmiinpistävä piirrehän tässä on jos vertaa niin kuin tämmöisiin tavanomaisempiin, niin sanotusti tavanomaisempiin protesteihin jotka usein on siellä maaseudulla tai pienemmillä paikkakunnilla pikkukaupungeissa, niin silmiinpistävää on tavallaan että tämä on nimenomaan keskittynyt näihin suurimpiin kaupunkeihin ja hyvinkin niin kuin koulutettuun nuoreen, oli he sitten eliittiyliopiston yliopisto-opiskelijoita tai muita nuoria ja se voi myös olla yksi syy, minkä takia näistä tuota, niin kuin tavallaan hyvin poikkeuksellisestakin niin kuin ilmaisusta huolimatta niin toistaiseksi viranomaiset on kohdellut tätä, niin kuin kiinalaisen mittapuun mukaan, silkkihansikkain kuitenkin. Voisi ajatella, että jos vastaavaa olisi tapahtunut siellä maaseudulla tai jossain pikkukaupungeissa tavallisten työläisten toimesta niin varmasti on otteet olisi ollut vähän erilaisia.

[08:35]

O: Juha?

[08:38]

J: Niin yleisellä tasolla sosiaaliseen mobilisaatioon ja protestointitoimintaan liittyy juuri tämä että tämä on ikään kuin jaetun vääryyden kokemus ja sitten pitää olla semmoinen tietynlainen mahdollisuuksien ikkuna jossa se mobilisaatio saattaa tapahtua ja tässä juuri nyt tämä yksi yksittäinen tapaus, tragedia oli se ikään kuin mikä avasi sen mahdollisuuden ikkunan. Ja tietysti se että, mitä Lauri sanoi, että tämä on tietyllä tapaa niin jaettu kokemus, jopa planetaarisesti tämä pandemia mutta erityisesti Kiinassa ja se että Shanghai laitettiin niin pitkäksi aikaa kiinni niin siinä siis se potentiaali sille ihmismäärälle joka kokee tämmöisen jaetun vääryyden on aivan uudella tasolla. Eli siinä mielessä potentiaali hyvinkin suuriin liikahduksiin on tässä olemassa ja sen takia varmasti puoluejohdossa katsotaan hyvin tarkkaan, miten tämän kanssa nyt toimitaan.

[09:43]

O: Jos miettii vielä noita aikaisempia mielenosoituksia ja protesteja mitä Kiinassa on ollut, niin jotenkin on tullut semmoinen käsitys, että protestia johtavat ovat kuitenkin tienneet suurin piirtein

missä se linja menee hyväksytyin ja ei hyväksytyin protestin välillä, eli ei olla lähde-
kyseenalaistamaan puolueen ja varsinkaan puoluejohtajan asemaa, mutta nyt se on tehty. Onko
teillä tähän jotain kommentoitavaa?

[10:07]

J: Joo, tutkimuksessa on usein käytetty tällaista ikään kuin oikeutetun vastarinnan käsitettä eli usein,
oli aihe mikä tahansa protestille, niin se halutaan linjata puolueen virallisiin näkemyksiin ja
iskulauseisiin ja ikään kuin esitetään että se protestitoiminta vastaa itse asiassa niitä tavoitteita, mitä
puolue ajaa ja tällä tavoin ikään kuin pystytään oikeuttamaan puolueen suuntaan sitä
protestitoimintaa. Miten se sitten tässä kontekstissa tapahtui se, niin se on ehkä se kiehtovin
kysymys koska tukahduttaminen nolla, nollakorona on ollut se virallinen linja ja nyt halutaan
höllentää vaikka sitä virusta löytyy, niin silloin on vaikea nähdä tätä ikään kuin oikeutettuna
protestina. Toki siellä halutaan, on laulettu erinäköisiä lauluja ja ikään kuin esiinnytty isänmaan
asialla.

[11:05]

O: Lauri?

[11:08]

L: Niin Juha on tietysti oikeassa, tämä oikeutetun protestin kuvio on hyvin yleinen kiinalaisessa
protestissa tässä tapauksessa, niin sitä on hyvin vaikea nähdä mutta yleensä tällaisissa protesteissa
niin se protesti suuntautuu sinne paikallistason viranomaisiin eikä sinne keskushallintoon ja mitä
tässä ollaankin jo sanottu, se on tässä poikkeavaa. Mutta tämä paikallistasohan on todella
hankalassa tilanteessa tässä näin, eli tuota, heidän saivat tässä näin pari viikkoa sitten nämä uudet
20. ohjetta ja jos näitä ohjeita lukee, niin näitähän on mahdotonta noudattaa, mikä tavallaan on aika
yleistä kiinalaisessa politiikassa, täällä on niin kuin kohdat 16 ja 17, jossa toisaalta paikallistasoa
kehoitetaan reagoimaan nopeasti kaikkiin näihin koronailmentymiin ja estämään koronan leviäminen
paikallisesti, ja samalla kohta 17 sanoo, että heidän täytyy lopettaa kaikki liialliset koronanvastaiset
toimet. No, Kiinan hallinnon ja politiikan tutkijat tietävät hyvin, että tyypillistä on että
keskushallinnosta lähtee käsky, käskyjä, jotka on epämääräisesti muotoiltu ja voivat olla jopa
ristiriitaisia samanaikaisesti, ja sitten se jää sinne paikallistason kontolle päättää että mitäs tälle
tehdään tälle käskylle? No tässä tapauksessa on käsky sekä estää koronan leviäminen, että vähentää
koronakontrolleja, mutta kumpaa mitataan, sitä että ilmeneekö koronaa paikalla vai sitä että
minkälaisia toimenpiteitä siellä tehdään. No tietysti mitataan sitä koronan ilmentymistä, että jos
paikallistaso saa tällaisen käskyn, niin se jatkaa tiukalla linjalla koska siitä se jää kiinni jos se on liian
löysä mutta se ei jää siitä kiinni että se on liian tiukka, paitsi kun tulee tällaisia protesteja ja nämä
protestit onkin sitten huonompi juttu, koska tällä hetkellä Kiinan paikallistason viranomaisia, niin
siellä on kaksi kriteeriä jotka on yli kaiken: korona pitäminen kurissa ja paikallinen vakaus, eli ei
protesteja. Siellä on todella hankala tilanne nyt sitten päättää, että kumpaa lähdetään tekemään,
koska suo siellä vetelä täällä, ja tavallisesti kuitenkin ne on kuitenkin pystytyt, protestoijat on todella
pystynyt osoittamaan sen protestinsa paikallistasoa vastaan ja tässä tapauksessa niin se osoittaa,
että tämä on myös sinne keskushallintoa kohtaan, niin se tietysti luo tähän näin sellaisen lisä-
painoarvon tälle päätöksenteolle, miten tätä lähtee sitten purkamaan ja mun näkemukseni on, että
nyt siellä toimitaan hyvin tavallisen oppikirjan mukaan siellä, ensinnäkin siellä pistetään niin kuin,

rauhoitellaan, yritetään jollain tavalla lupauksin saada ihmiset takaisin koteihinsa tai asuntoloihinsa, ja sen jälkeen lähtee poliisi pidättämään johtajat ja sitten siihen liittyy tietysti paljon propagandaa, jossa selvitetään että tämä on, harhaanjohdetut joukot on ehkä ulkomailta pahantahtoiset voimat on johtaneet tätä näin ja kaikkea Kiinan vastaista toimintaa ja niin päin pois. Mä luulen, että tällaista näin niin kuin yritetään tässäkin tapauksessa, mutta miten paljon se tulee toimimaan niin se on sitten eri asia.

[14:18]

O: Niin Mikael, sinä voisit jatkaa vielä tästä.

[14:21]

M: joo, siis kiinnostava kysymys on tavallaan myös se että missä määrin tämä pieni niin kun höllennys vaikka se oli ehkä marginaalinen tällainen 20 toimenpidettä niin missä määrin nämä niin kuin aukaisi semmoisen mahdollisuuden, että alettiin niin kuin kyseenalaistaa tätä tiukkaa koronalinjaa, että tässä ajattelen tällaisia analogioita, mikä nyt liittyy myös näin niin kuin siihen mitä tapahtuu tässä jatkossa eli kun siellä on esiintynyt tällaisia vaatimuksia jotka menee tosiaan suoraan sinne kohti sitä niin kuin puoluetta ja ylintä johtoa, niin ollaan aika vaarallisilla vesillä ja ennen kaikkea juuri tämän niinkun tukahduttamisen kanssa, että nämä nyt on toistaiseksi ollut vielä, vaikka on siis maantieteellisesti nähty niin kuin hyvinkin eri puolilla Kiinaa nyt tätä pientä liikehdintää, mutta kuitenkin puhutaan Kiinan mittakaavasta, niin aika niin kuin pieniä vielä paikallisesti ehkä muutama kymmenen muutama sata korkeintaan joku tuhat ihmistä eli ei vielä massiivisia, mutta nämä päivät tästä eteenpäin on aika kriittisiä eli, tiedetään jo aikaisemmista tai muista yhteiskunnista ja myös Kiinan omasta historiasta että silloin kuin tämän tyyppinen niin kuin valta alkaa epäröidä sitä väkivallan käyttöä, laajojen protestien tukahduttamisessa niin tämä on usein ollut keskeinen tekijä joka sitten saa aikaan laajempaa liikehdintää eli toisin sanoen kun konkretisoidaan niin alkuun on ehkä vain joitakin ihmisiä jotka uskaltaa sinne kadulle, riskit on kovat, ja suuri osa seuraa korkeintaan vierestä, mutta se voi olla että se tunne on silti jaettu ja sitä on kehitelty, mutta siinä vaiheessa tavallaan kun tavalliset ihmiset huomaa että mitään pahempaa ei tapahdukaan, vaikka menisi mukaan osoittamaan mieltä niin tämä usein on sellainen joka sitten rohkaisee muita pikkuhiljaa liittymään mukaan näihin protesteihin ja tämän järjestelmän tavallaan säilymisen kannalta tämä on tietysti aika vaarallista, koska siinä helposti käy niin että siellä tulee paljonkin sitten porukkaa sinne protestojien puolelle.

[16:33]

O: Niin, niin kuin te olette jo maininneetkin, niin noihin protesteihin on osallistunut ennen kaikkea nuoria opiskelijoita ja sitten vauraiden kaupunginosien asukkaita isoissa kaupungeissa. Mitä eri vaatimuksia näillä protestojilla on, ja onko mahdollista nähdä nyt jo tässä vaiheessa eroja siinä, mitä nämä eri ryhmät vaativat? Kuka vastaisi ensimmäisenä?

[16:55]

M: No, se on ollut vähän niin kuin hajanaista nähdäkseni, että aika monta tällaista eri kipinää nähnyt ja ja eri paikoissa puhutaan vähän eri asioista että mitään tällaista ihan yhteneväistä vaatimuslistaa ei ole, että kaikissa ehkä tämä koronalinja ja nolla-koronalinja on kuitenkin jollain tavalla siellä taustalla mukana mutta sitten joillakin se yhdistyy sitten yhteen suuntaan tiettyihin

vaatimukseen tai ainakin tämmöisiin iskulauseisiin ja toisilla sitten toisiin että Jos ei siellä ole mitään tämmöistä niin kuin tavallaan organisoitunutta porukkaa tai johtoa varsinkin liikkeellä niin se varmaan paikallistasolla sitten ilmentyi, tai ilmeneekin eri tavoin.

[17:39]

O: Aivan. Iso kysymys on se että miten puolue pystyy sitten vastaamaan näihin protesteihin, tiukka nolla-COVID politiikka henkilöityy Xi Jinpingiin ja kaikki kritiikit tätä politiikkaa kohtaan on suoraa kritiikkiä häntä kohtaan, ja lisäksi kun yhteiskunnan vakaus ja yhtenäisyys on ollut niin kuin sanoittekkin tässä aikaisemmin, niin kuin kaikkein tärkeimpiä kysymyksiä Kiinassa tällä hetkellä, niin mitä tässä tilanteessa puolue voi tehdä tämän tilanteen rauhoittamiseksi? Lauri?

[18:07]

L: Niin, puolueellahan on kaksi toimintatapaa joita voidaan käyttää samalla tavalla tai ehkä sillä voi olla, sanoisin että sillä on kolmekin toimintatapaa että skenaario-omaisesti sehän voisi purkaa koodin vastaiset toimenpiteet. No, siinä on se huono puoli, että Kiinan terveysjärjestelmä ei ole valmistautunut ottamaan vastaan miljoonia kymmeniä miljoonia potilaita ja rokotuskattavuus on heikko ja sen takia siitä voisi tulla ainakin hetkellisesti tällainen kansanterveydellinen kriisitilanne. myös että jos annettaisiin periksi tällaisille vaatimuksille niin siitä seurasi se että sitten vaatimukset voisi hyvinkin ruveta kasvamaan koska nyt nähtiin että puolue antoi periksi. Jotenka periksi ei saa antaa, niin kuin puolueen näkökulmasta. No toinen vaihtoehto on sitten että pidetään COVID-linjauksia hyvinkin tiukkana, myös jatkossa, mutta siinä on se seuraus että paitsi että se lisää tyytymättömyyttä niin se aiheuttaa valtavia taloudellisia tappioita. Kiinan talous on tällä hetkellä vakavassa kriisissä ja se hyvin johtuu nimenomaan koronapolitiikasta, osittain myös siitä, että heidän kiinteistökupla on puhjennut tai puhkeamassa joka tapauksessa nekin liittyy toisiinsa. Ja kolmas tapa voisi olla sellainen että ei julkisuudessa anneta periksi mutta käytännössä annetaan pikkuhiljaa periksi että COVIDin vastainen kampanja jotenkin vaan hiipuu pois niinku Kiinassa jotkut kampanjat hiipuu pois, niistä ei enää puhuta, niitä ei enää mainita. Mitään fanfaaria ei kuulu siihen että nyt tämä loppu tämä kampanja, niin kävi suurelle harppaukselle eteenpäin ja niin näyttää nyt käyvän Silkkitie-ohjelmalle. Miten se käytännössä tapahtuisi? Se on ehkä hiukan vaikeampi sanoa koska kaikki kyllä pystyisi näkemään ympäristöönsä jos tulisi tällainen tautiaalto, mutta toisaalta niitäkin pystytään sensuroimaan niitä tautilukuja ja väittämään ettei mitään ongelmaa ole. Kiina on valehdellut paljon suuremmista asioista kansalaisilleen ja vaiennut niitä. Että vois olla tällaisen näin niinku tie, jossa jotenkin vaan luovitaan näiden kahden välillä ja jotenkin musta tuntuu et siihen Kiina tulee olemaan pakotettu koska sen pitää todellakin miettiä sitä, tai Kiinan johdon pitää miettiä myös taloutta tässä näin ja se on niinku todella nyt tiukoilla Kiinassa ja jos tämä linja jatkuu pitkään niin ne vauriot voi olla kyllä todella vakavia.

[20:50]

O: Niin ja Lauri niin kuin sinä olet aikaisemmassa tutkimuksessasi osoittanut, niin oli katastrofi miten iso tahansa niin Kiinan johto pystyy aina kääntämään sen voitokseen.

[20:59]

L: Niin heillä on tällainen hyvin siis vuosikymmenien perinne siitä että huonot asiat käännetään hyväksi ainakin propagandassa. Lopulta niin tämäkin tullaan julistamaan, jos tälle tullaan julistamaan jokin loppu, niin se julistus on että tämä voitettiin Kiinan kommunistisen puolueen ja suuren johtajan johdolla tietysti, eli kyllä he pystyvät niinku, ja he ovat pystyneet, siis tähän mennessähän tämä on ollut menestystarina kiinalaisessa propagandassa. Nyt vaan on se tilanne että Kiina joutuu niinku kohtaamaan sen tosi tilanteen jota se on lykännyt nyt jo kohta kolme vuotta me koettiin tämä 2020 ja vielä 2021, Kiina ei kokenut sitä, tietysti alussa oli se tiukka sulku siellä Wuhanissa ja silleen mut sen jälkeen, niin hetken aikaa näytti politiikka toimivan ja kiinalaiset eli suhteellisen vapaata elämää niinku arkielämässä, ei tietenkään poliittisesti mutta nyt on tosipaikka, nyt Kiina joutuu kokemaan samaa kuin kaikki muut maailman maat ja kansat on kokeneet ja tässä ollaan.

[22:00]

O: Juha?

[22:01]

J: Joo, yksi tai ehkä mikä avain tässä vois olla rokotteet, eli taisin jostain, olin näkevinäni että nyt ulkomaan kansalaisille sallitaan Yhdysvaltalaiset rokotteet niin se että avattaisiin tämä mahdollisuus myös Kiinan kansalaisille ja saataisiin rokotekattavuutta, niin se vois olla yksi avain siihen ja sitten todetaan että nyt on myös Kiina endeemisessä vaiheessa ja sillä sipuli. Mutta aivan kovin nopeasti näitten protesti jälkeen se ei tosiaan todennäköisesti tapahdu koska silloin se näyttäisi siltä, että ikään kuin johto on nyt niin kuin taipunut tähän painostukseen.

[22:38]

M: Joo ja siis näistä rokotteista nyt on povailtu ratkaisuja pidemmän aikaa mutta ei se näytä kovin niinku nopeasti tuovan tähän mitään ratkaisua kuitenkaan tähän tilanteeseen että tässä on kohta kuitenkin kolme vuotta eletty tämän tilanteen kanssa. Tota, mulla oikeastaan tuli mieleen tossa vielä tuohon Laurin kommenttiin liittyen että jossain määrin nyt on, ehkä palataan takaisin pohtimaan taas tätä, niin kuin aikoinaan silloin kun internet tuli niin ajateltiin että se olisi tämmöinen niinku vapauttava teknologia, että kun saadaan tai tulee informaatiota saataville niin vallanpitäjät eivät tavallaan pysty pitämään sitä tilannetta enää hallussaan että informaatio tulee sieltä läpi. No Kiinahan on pystynyt huomattavan paljon paremmin hallinnoimaan tätä kun mitä silloin uskottiin vielä 20 vuotta sitten ja se liittyy myös siihen että on ollut melko korkealla tasolla ehkä kansalaisten usko varsinkin tähän keskushallintoon, ei välttämättä niinkään paikallishallintoon, mutta keskushallinnon kykyyn hoitaa tilanteita ja ratkaista ongelmia, yhteiskunnallisia ongelmia ja osittain sitten tietysti, ihan syystäkin tavallaan kun ajatellaan miten hyvin Kiina on tässä niin kun aikaisemmin aikaisemmassa vaiheessa, esimerkiksi näitä talousuudistuksia tehnyt, mutta tämä on semmoinen kiinnostava kysymys tavallaan nyt joka tuli nyt, tai tavallaan osa syy minkä takia me nähdään näitä tuota tilanteita, mielenosoituksia, oli ainakin uutisoinnin perusteella se että ihmiset näkee että siellä on Qatarissa menossa jalkapallon maailmanmestaruuskisat ja siellä istuu porukat aivan kuten koronaa ei olisi olemassakaan ja huutaa katsomossa ja valtavasti porukkaa ilman maskeja niin ehkä semmoinen pieni herätys ainakin tietyille porukalle, ei välttämättä kovin laajoille joukoille vielä mutta ne jotka seurasi tätä niin ehkä saattoi miettiä että onko meiltä niinku mennyt jokin ohi tässä että

maailma on ikään kuin mennyt menojaan ja me ollaan edelleen kiinni tässä koronatilanteessa. Palataan tavallaan takaisin siihen että kuinka hyvin pystytään sitä informaatiota pitämään niin kuin hallinnassa ja tuottamaan tiettyä kuvaa siitä omasta järjestelmästä ja sen kyvykkyydestä ja varsinkin verrattuna sitten muihin järjestelmiin.

[25:04]

O: Aivan ja samaten kun Xi Jinping osallistui G20-kokoukseen Indonesiassa niin kiinalainen uutismedia välitti kuvia siitä kun hän kulki siellä ihmisten joukossa ilman maskia ja siitäkin heräsi kysymyksiä että ollaanko samalla planeetalla. Mutta tuo nettisensuuri vie meidät seuraavaan kysymykseen siitä, että voiko olla että tämä tiukka nettisensuuri ja ylipäätään rajoitukset ilmaisuvapauteen ovat johtaneet siihen että Kiinan johto ei olekaan niinku perillä siitä, mitä kansa ajattelee ja miten tyytymättömiä loppujen lopuksi ihmiset oli tähän nykyiseen politiikkaan? Että se on, nämä protestit on osoittaneet aika selvästi, että Kiinan johto ei selvästikään pystynyt arvioimaan mikä tämä tilanne on, miten tyytymättömiä ihmiset on, ja onko teillä jotain selityksiä sille että miten näin on käynyt ja onko Kiinan poliittisessa järjestelmässä jotain sellaista mikä on johtanut tähän tilanteeseen?

[26:07]

J: No sanotaan että toi tuota funktiota Kiinassa palvelee tiedotusvälineet, ei suinkaan julkisesti vaan ikään kuin kulissien takana eli Kiinan mediakentässä on kahdenlaista journalismia, on journalismia joka on julkiseen kulutukseen joka vastaa Kiinan propaganda-linjoja mutta sitten toimittajilla on myös funktio ikään kuin raportoida puolueen johdolle niin kun tosiasiallisista tilanteista. Ja voihan se olla että tämän koronasulun aikana tämä median tehtävä ei ole sitten onnistunut koska ne toimittajatkin todennäköisesti on ollut sitten sulkujen alla silloin kun täyssulut on ollut päällä. Eli ei ole sitten onnistuttu tätä sisäistä raportointitehtävää toteuttamaan.

[27:01]

M: Mä ehkä ennemminkin ajattelisin että kyllä siellä varmaan on tiedetty sen verran hyviä kanavia siellä on, että kyllä se on tiedetty mutta että siitä on ollut vaan niin vaikea irtautua nyt tästä linjasta koska siihen on ylijohdaja itse niin voimakkaasti ikään kun sitonut sen arvovaltansa että siitä riippumatta tavallaan että mitä siellä ajatellaan niin on ollut vaikea tehdä muutoksia tähän linjaan vaikka siellä olisikin tyytymättömyyttä ja se sellainen niin kun ikään kuin automaatioreaktio on ollut että aina jos tulee jotain ongelmia niin tiukennetaan vaan sitä kontrollia, ja tiukennetaan edelleen siitä mitä se on ollut, vaikka se on ollut huomattavan tiukka jo aikaisemmin, eli siinä mielessä näkisin ehkä että se että nyt tuli tämä pieni höllennys siihen linjaan niin se oli ehkä enemmän semmoinen laukaiseva tekijä, että sitten yhtäkkiä oltiinkin vähän epävarmoja, tai se antoi ikään kuin semmoista pientä toivoa että kyllä tämä tästä kun monet on kuitenkin pitkään tässä odotellut se puoluekokous, jähka siitä päästään yli, se tapahtuu vain kerran 5 vuodessa Kiinassa ja se on iso juttu ja se oli nytkin iso juttu, että jähka siitä päästään yli niin sen jälkeen sitten pikkuhiljaa alkaa tämä höllennys ja sitten sieltä tulikin lupaavasti tällainen pieni avaus ja pieni, ei voi ehkä sanoa liberalisointi mutta kuitenkin tietynlainen linjan tarkistus joka antoi vielä lisää toivoa ja markkinat meni ylöspäin. Ja mitä tapahtui sitten? Tapaukset lisääntyivät ja sitten taas pistetään tiukat kontrollit ja tämä pettymys mikä seuraa siitä että kun pitkään on toivottu ja odotettu että nyt se avaus tulee ja sitten luulet nyt se sieltä tuli ja sitten heti perään lyödään vielä tiukemmat kontrollit, mä luulen että tässä purkautuu tavallaan sen

pitkäaikainen patoutunut tyytymättömyys joka se oli tulossa sieltä kyllä, mutta että ajateltiin että tämä nyt, jos tämä nyt tästä pikkuhiljaa avautuu tämä yhteiskunta niin se olisi saattanut mennä eri tavalla.

[29:13]

O: Kyllä. No näistä protesteista on nyt, protestien alusta on kulunut vain muutama päivä mutta voiko teidän mielestä nyt jo sanoa että tällä on jotain merkittäviä seurauksia Kiinan sisäpolitiikalle tai ulkopoliitille?

[29:29]

L: Nähdäkseni ei vielä kannata mennä sanomaan yhtään mitään, seurataan tilannetta, siis Kiinan politiikan tutkijat tietävät Kiinan politiikan ennustaminen on helppo tapa saada oma ammattilainen maineensa pilalle että tota katsotaan nyt, voi olla että hyvin nopeasti hallinto pistää kovan kovaa vastaan ja nämä saadaan tukahdutettua ja minä jopa oletan että näin tulee tapahtumaan mutta eihän sitä tiedä, mutta että mitään suurempaa muutosta niin, on vaikea nähdä mitä miten nämä vielä tällaisenaan paljoo asiaa muuttaisi.

[30:09]

O: Mikael?

[30:10]

M: Sinänsä täysin samaa mieltä Laurin kanssa että näitä on hyvin vaikea ennakoida varsinkin kun tilanne on vasta aluillaan ja päällä mutta sen ehkä voisin mainita, tuossa sattumalta tuli vastaan kommentti amerikkalaiselta Kiinan tutkija kollegalta johon on aika helppo yhtyä, että nyt kun paljon on puhuttu tässä viime aikoina sekä maailmalla että meillä myös näistä potentiaalisista Kiinaan liittyvistä, Kiinan ulkopoliitikkaan liittyvistä uhkakuvista ja riippuvuuksista ja näin poispäin, niin hän sanoi mielestäni aika hyvin että yksi syy minkä takia hän ja monet muut Kiinan tarkkailijat meidän on ollut tavallaan vähän vaikea suhtautua tähän on se että kun me ollaan ehkä keskimäärin tietoisempia näistä sisäisistä jännitteistä ja ristiriitaisuuksista jota siellä yhteiskunnassa on että ulkopoliitikka ei näyttäydy meille ehkä ihan samassa valossa suhteessa siihen tilaan missä se yhteiskunta on, Lauri tossa jo mainitsi nämä vakavat talousongelmat mitä siellä on ja nuorisotyöttömyyttä ja on kiinteistökuplaa ja on jos jonkinlaista jännitettä että me ollaan ehkä, tupataan ehkä painottamaan enemmän sitä tai miettimään ainakin enemmän sitä puolta että mitkä tekijät siellä rajoittaa sitä Kiinan ulkopoliitikkaa sieltä sisältä käsin.

[31:35]

J: Joo, tässä voi hyvin lainata, että liian aikaista sanoa onko näillä protesteilla merkitystä ja täytyy tietysti muistaa että Kiinan historiassa on myös ihan kuukausia kestäneitä, hyvin laajamittaisia protesteja nähty ennen kuin sitten niihin on puututtu, tietysti maailma on hektisempi nykyään, sinällään semmoista sietokykyä on myös ajoittain esitetty.

[32:05]

M: Lai taisi puhua noista Pariisin opiskelija mielenosoituksista.

[32:09]

J: joo, näin se tietysti sitten sekoitettiin Ranskan vallankumoukseen, Ranskan opiskelija mielenosoituksesta oli kyse.

[32:16]

M: Kuulosti paljon paremmalta ja orientalistisemmalta.

[32:19]

J: Joo, nimenomaan.

[32:21]

M: Aika perspektiivi on kaksi-kolmesataa vuotta.

[32:24]

L: Näin on, kiinalaiset muka suunnittelevat aina pitkällä aikajänteellä. Eivät he suunnitelleet näitäkään mielenosoituksia.

[32:32]

Meidän täytyy selvästikin palata asiaan nyt sitten joulun jälkeen arvioimaan tilannetta uudestaan mutta kiitoksia Mikael, Juha ja Lauri osallistumisesta tähän keskusteluun. Olette kuunnelleet Turun yliopisto Itä-Aasian tutkimus- ja koulutuskeskuksen podcastia 'Aasiantuntijat'.

Kiitos ja kuulemiin.